EŻAMIJIET ANNWALI TA' L-ISKOLA PRIMARJA 2008

Taqsima ta' l-Assessjar Edukattiv – Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni

IS-SITT SENA **MALTI (FEHIM MIS-SMIGĦ)** **ĦIN: 20 MINUTA**

Karta ta' l-Għalliema
Gwida għat-tmexxija ta' l-eżami tal-Fehim mis-Smigħ
Riżorsi:

1. Test li jinqara
2. Karta tal-mistoqsijiet
3. Riga u lapes

INTRODUZZJONI: Jitqassmu l-karti bil-mistoqsijiet u t-tfal jintalbu jiktbu isimhom, kunjomhom u l-isem tal-klassi.

L-għalliem/a j/tgħid lit-tfal li:

1.	• il-karta għandha tinżamm wiċċha 'l isfel • se tinqralhom l-istorja ***SERQA MILL-BANKA TAL-LOTTU*** • għandhom jisimgħu b'attenzjoni waqt dan l-ewwel qari • ma jwieġbu xejn u ma jiktbu xejn waqt dan il-qari	**(3 minuti)**
2.	• jaqilbu l-karta bil-mistoqsijiet wiċċha 'l fuq • l-għalliem/a j/taqralhom għal darba l-mistoqsijiet waqt li t-tfal jaqrawhom f'qalbhom imma ma jiktbu xejn	**(3 minuti)**
3.	• jaqilbu l-karta tal-mistoqsijiet wiċċha 'l isfel u jisimgħu t-tieni qari tat-test • ma jwieġbu xejn u ma jiktbu xejn waqt dan it-tieni qari	**(3 minuti)**
4.	• għandhom jerġgħu jaqilbu l-karta wiċċha 'l fuq • għandhom iwieġbu billi jagħmlu sing taħt it-tweġiba t-tajba • jimmarkaw waħda biss għal kull mistoqsija	**(5 minuti)**
5.	• se jinqralhom it-test għat-tielet darba • jistgħu jkomplu xi mistoqsijiet li ħallew barra waqt dan it-tielet qari	**(3 minuti)**
6.	• jiċċekkjaw it-tweġibiet, ikomplu dawk li m'għamlux u jkunu ċerti li mmarkaw waħda bħala tweġiba	**(3 minuti)**

EŻAMIJIET ANNWALI TA' L-ISKOLA PRIMARJA 2008

Taqsima ta' l-Assessjar Edukattiv – Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni

IS-SITT SENA	MALTI (FEHIM MIS-SMIGĦ)	ĦIN: 20 MINUTA

SERQA MILL-BANKA TAL-LOTTU

L-ewwel parti

1. Kien is-Sibt filgħodu, l-ewwel ta' Diċembru, il-jum li jitla' l-lottu. Il-banka tal-lottu bin-numru mija u ħamsin li hemm fi Triq l-Iskola, Ħal Tarxien kienet mimlija bin-nies. Dak in-nhar kulħadd kien fuq ix-xwiek biex jittanta xortih peress li s-somma tar-rebħ kienet rekord. Forsi ma tafx kif, ix-xorti fl-aħħar tidħkilhom!

2. F'daqqa waħda, hekk kif mill-arloġġ tal-knisja nstemgħu t-tokki jdoqqu nofsinhar, waqaf mutur quddiem il-banka tal-lottu. Minn fuq il-mutur niżel raġel liebes kalzetta tan-nisa biex in-nies ma jagħrfuhx. F'idu kellu senter. Dan talab il-flus lil sid il-banka, fost il-biża' u t-twerżiq tan-nies li kien hemm fil-banka.

3. Il-persuna l-oħra fuq il-mutur, li mid-dehra kienet mara, kellha wiċċha mgħotti wkoll u ħalliet il-mutur startjat biex tistenna lir-raġel joħroġ mill-banka.

It-tieni parti

4. Sid il-banka m'offriex reżistenza. Xtaq li kieku jiddefendi ruħu, imma ma riedx li jweġġgħu xi nies li kien hemm fil-banka. Għalhekk qabad il-flus li kien daħħal sa dak il-ħin u tefa' l-flus f'basket iswed kbir li kien tah il-ħalliel.

5. F'kemm tgħid Amen, il-ħalliel qabad il-basket li newwillu sid il-banka, rikeb il-mutur u telqu minn fuq il-post. B'xorti tajba kollox spiċċa b'wiċċ il-ġid għax ma weġġa' ħadd, għalkemm kulħadd kellu xokk kbir.

6. Filgħaxija fuq it-televixin smajna li l-pulizija qed iżommu xi nies għal xi investigazzjoni u li kienu se jtellgħuhom il-qorti l-ġimgħa ta' wara. Il-ħallelin kienu nsew jgħattu n-numru tal-mutur u xi ħadd li kien għaddej ħadilhom in-numru u rrapportahom lill-pulizija!

EŻAMIJIET ANNWALI TA’ L-ISKOLA PRIMARJA 2008

Taqsima ta’ l-Assessjar Edukattiv – Diviżjoni ta’ l-Edukazzjoni

IS-SITT SENA **MALTI (FEHIM MIS-SMIGĦ)** **ĦIN: 20 MINUTA**

Isem u Kunjom: ______________________________________

Klassi: ___________________________

Tikteb xejn qabel ma tingħata l-ordni.
Oqgħod attent/a l-ħin kollu.
Ara li tkun weġibt sewwa.

Marki: 1 – 9 (marka kull waħda)
10 – 12 (2 marki kull waħda)

Total: 15-il marka

Agħmel sing taħt it-tweġiba t-tajba.

L-ewwel parti

1.	Is-serqa saret	is-Sibt. il-Ħadd. it-Tnejn. it-Tlieta.
2.	In-numru tal-banka tal-lottu kien	għaxra. ħamsin. mija. mija u ħamsin.
3.	Il-banka qiegħda fi Triq	il-Ġojjin. l-Assedju. l-Iskola. Ħal Tarxien.
4.	L-arloġġ tal-knisja daqq	l-għaxra. il-ħdax. nofsinhar. is-siegħa.
5.	Għas-serqa l-ħallelin użaw	karozza. mutur. vann abjad. trakk kbir.
6.	F'idejh il-ħalliel kellu	sikkina. pistola. senter. mus kbir.
7.	Il-persuna fuq il-mutur kellha	senter ukoll. xokk fuqha. wiċċha mgħotti. għoxrin sena.

It-tieni parti

8. Sid il-banka tah il-flus għax
- beża' minnu.
- ma riedx li jweġġa' xi ħadd.
- kellu xokk kbir.
- ħassu ħażin.

9. Il-ħalliel ġarr il-flus kollha
- f'basket iswed kbir.
- f'bagalja sewda.
- fi xkora bajda tad-dqiq.
- f'kaxxa tal-kartun.

Aqta' sing taħt it-tifsira t-tajba.

10. ***Kulħadd kien fuq ix-xwiek*** tfisser li
- kulħadd beda jibża'.
- kulħadd kien taħt xokk kbir.
- kulħadd ried jirbaħ.
- kulħadd kien ħerqan.

11. ***F'kemm tgħid Amen*** tfisser
- malajr ħafna.
- wara l-kju.
- titkellem tgħajjat.
- titlob bil-ġabra.

12. K***ollox spiċċa b'wiċċ il-ġid*** tfisser li
- ma tantx kellu flus.
- kellu flus kemm jgħaddi.
- ma nqala' xejn gravi.
- kellu ħafna flus.

EŻAMIJIET ANNWALI TA' L-ISKOLA PRIMARJA 2008

Taqsima ta' l-Assessjar Edukattiv – Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni

IS-SITT SENA	MALTI (KITBA)	ĦIN: siegħa u nofs

Isem ______________________________

Klassi ______________________________

TOTAL TAL-MARKI

AQRA SEWWA DAN LI ĠEJ:

- Imla ismek u l-isem tal-klassi. TAQLIBX IL-PAĠNA QABEL JGĦIDULEK.
- Qabel tikteb it-tweġiba, ara li tkun fhimt sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi tweġiba, ħalliha vojta u kompli l-oħrajn; imbagħad erġa' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tieħu żball ingassah pulit u erġa' ikteb.
- Meta tlesti erġa' ara l-karta kollha mill-bidu biex tirranġa xi żbalji li jista' jkollok u timla dak li ħallejt barra.

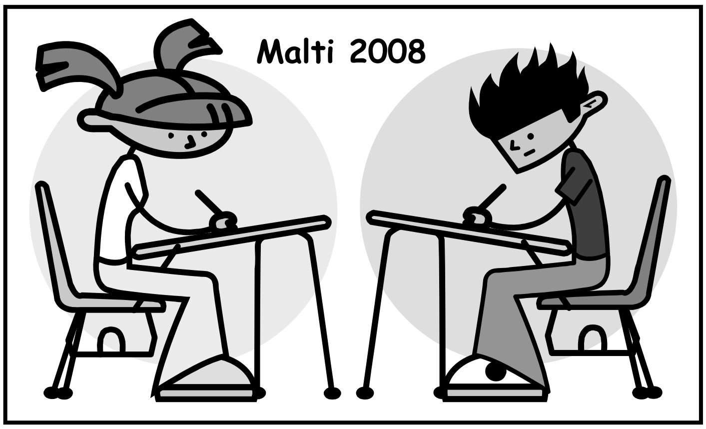

Aqra sew din is-silta.

Xandrina x-Xadina

Xandrina kienet xadina fuq tagħha. Tħares fil-mera għal darba, tnejn, tlieta u dejjem tħossha mdejqa. *(par. 1)*

Darba waħda, f'għodwa tar-Rebbiegħa, hekk kif rat wiċċha fil-mera għajtet b'rabja, "Uff, kif xbajt!" Issummat. Reġgħet ħarset lejn il-mera u qaltilha, "Jgħidu li int u mara timxu id f'id. Bilfors li mara isbaħ minn xadina." Tbiegħdet ftit minn dik il-ħġieġa u tenniet, "Qatt ma qalu li l-mera ħabiba ta' xadina." *(par. 2)*

Filgħaxija Xandrina rħitilha lejn il-bosk. Fit-tarf tiegħu kienet tgħix oħt ommha. Kienet Salvina. Din kellha s-seħer. Fil-ġungla kienet magħrufa bħala s-saħħara. Imma Xandrina xejn ma basret b'dan. *(par. 3)*

Kif semgħet it-talba ta' Xandrina, is-saħħara Salvina wieġbet fid-daqqa u l-ħin, "Issa ngħinek jien!" *(par. 4)*

Salvina qabdet borma kbira u bdiet tixħet fiha xi zunnarijiet, xi ħaxixiet, koxxa ta' tiġieġa tarija u għarrqet kollox fl-ilma frisk li ġabret minn ħoġor il-muntanja. Poġġiet il-borma fuq in-nar imkebbes bil-ħatab tal-ħarrub u kif din bdiet tbaqbaq, tfawwar u tfewwaħ, imtela kullimkien bil-fwar. F'dak il-waqt Salvina qalet il-kliem maġiku, "Xandrina, Xandrina tkun is-sbejħa bambina!" *(par. 5)*

F'ħakka t'għajn, għal dak il-kliem, ħadem is-seħer. Seħħet il-bidla. U hekk dik il-bambina ħadet il-ħlewwa taz-zokkor fiz-zunnarijiet, il-freskezza tal-ħaxixiet, il-karnaġġjon bajdan mil-laħam tat-tiġieġa u l-innoċenza mill-ilma safi tal-muntanji. *(par. 6)*

Silta meħuda minn kitba ta' Carmel Tabone

*A. Issa aqra, ifhem u wieġeb b'**sentenzi sħaħ**.*
Tagħmilx żbalji fil-kitba. ***(13-il marka)***

1. Iddeskrivi lil Xandrina x-xadina. ________________________________

________________________________ (1)

2. Għaliex kienet tħossha mdejqa kull darba li tħares lejn il-mera? __________

________________________________ (1)

3. X'kien jisimha z-zija ta' Xandrina? ________________________________

________________________________ (1)

4. Sib żewġ aġġettivi minn paragrafu 5 li jiddeskrivu: (a) lit-tiġieġa (b) l-ilma.

________________________________ (1)

5. Fejn kienet tgħix is-saħħara? ________________________________

________________________________ (1)

6. X'użat Salvina s-saħħara biex tkebbes in-nar? ________________________

________________________________ (1)

7. X'ġara hekk kif is-saħħara lissnet il-kliem maġiku? __________________

________________________________ (1)

8. Kif tiddeskrivi din it-tip ta' kitba: *vera*, *immaġinarja* jew *xjentifika*?

________________________________ (1)

9. Mis-silta sib l-espressjonijiet jew kliem li jfissru dawn:

(a) imqarba *(par. 1)*________________________________ (1)

(b) bla ma qalet kelma oħra *(par. 2)*________________________________ (1)

(ċ) pront pront *(par. 4)*________________________________ (1)

(d) il-kulur tal-ġilda *(par. 6)* ________________________________ (1)

10. Kif taħseb li nbidlet ħajjet Xandrina wara li seħħet dik il-bidla?

____

________________________________ (1)

B. *Wara li qrajt is-silta, agħti t-tifsira t-tajba.* **(8 marki)**

1. Fin-nom wiċċ**ha** *(par. 2)*, il-pronom mehmuż
   ha qed jirreferi għal __________________.
2. Bilfors li mara **isbaħ** minn xadina *(par. 2)*.
   isbaħ hija l-komparattiv ta' l-aġġettiv __________________.
3. Tbiegħdet ftit minn dik il-**ħġieġa** *(par. 2)*.
   Il-kelma **ħġieġa** qiegħda tirreferi għall- __________________.
4. Kelma oħra minflok **oħt ommha** *(par. 3)* hija ________________.
5. **Wieġbet** *(par. 4)* huwa verb fil-passat.
   Agħti kelma oħra għall-kelma: **passat** ________________.
6. Il-mamma tal-verb **qabdet** *(par. 5)* hija ________________.
7. Sinonimu tal-verb **seħħet** *(par. 6)* huwa l-verb ________________.
8. Ikteb il-kelma **tiġieġa** *(par. 6)* fil-plural: ________________.

Ċ. *Aqta' sing taħt il-kelma li ma taqbilx ma' l-oħrajn.*
L-ewwel waħda lesta. **(7 marki)**

1.	xadina	<u>raġel</u>	papra	ħmara	ħamiema
2.	Xandrina	Ċettina	Ġorġina	Rex	Ċensina
3.	għajnejn	sieq	dirgħajn	difrejn	widnejn
4.	ħarrub	ġebla	ħaxix	siġar	kliem
5.	Rebbiegħa	Sajf	Ħarifa	Xitwa	Frar
6.	kaxkar	seraq	tilef	rabat	feraħ
7.	naqbad	jaħdmu	tikser	xgħelt	jifhem
8.	l-ewwel	ħamsa	għaxra	erbgħin	mija

D. Ara l-Għerq li hemm fil-parentesi.
Oħroġ l-Imperattiv minnu.
L-ewwel waħda lesta. ***(5 marki)***

1. "***<u>Itlaq</u>*** ***(T – L – Q)*** issa għax dalwaqt tasal tal-linja," qal Reuben lil sieħbu.
2. " ______________ ***(Ħ – S – L)*** il-platti," ordna l-missier lil ibnu.
3. " ______________ ***(F – T – Ħ)*** t-twieqi għall-arja," ordnat l-omm lil uliedha.
4. " ______________ ***(L – GĦ – B)*** flimkien u ċedu," qalet l-għalliema.
5. " ______________ ***(B – Q – GĦ)*** sejra hekk," qalet it-tabiba lill-pazjenta.
6. " ______________ ***(GĦ – L – Q)*** il-bieb Mark għax jidħol xi ġurdien," werżqet Marija.

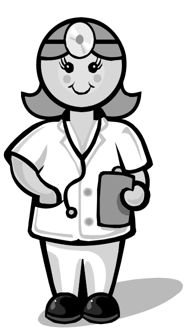

E. Imla l-vojt kif meħtieġ.
L-ewwel waħda lesta. ***(10 marki)***

Ilbieraħ Pawlu mar il-Belt **<u>mal-</u>** **(ma' + il-)** ħbieb. Qabdu x-xarabank _________ **(minn + is-)** Saqqajja u minkejja t-traffiku, waslu _________ **(fi + il-)** ħin. Ħbiebhom _________ **(minn + in-)** Naxxar, iżda waslu xi ftit tard minħabba inċident tat-traffiku. Karozza żgħira li kienet ġejja _________ **(minn + il-)** lemin tagħhom skiddjat. Minnufih ġew xi pulizija _________ **(minn + id-)** depow tal-pulizija u xi pulizija oħra _________ **(minn + l-)** għassa _________ **(ta' + il-)** Mosta. Dawn għaddew il-karozza _________ **(minn + it-)** toroq sekondarji. Ambulanza ħadet _________ **(lil + il-)** midrubin l-isptar u _________ **(għal + il-)** ewwel il-midruba kienu fil-periklu tal-mewt.

*F. Daħħal kliem li juru **aktar** (il-komparattiv).*
L-ewwel waħda lesta. ***(6 marki)***

Missieri kien ilu jgħid li jrid jixtri karrozza **isbaħ** (**sabiħa**) milli kellu. Ġimgħa ilu qata' xewqtu għax xtara waħda __________________ (**kbira**) u lussuża. Ommi ma qablitx mad-deċiżjoni li ħa u qaltlu, "Stajt sibt waħda ___________________ (**żgħira**) u __________________ (**rħisa**) u mhux xtrajt waħda ______________________ (**għolja**)."

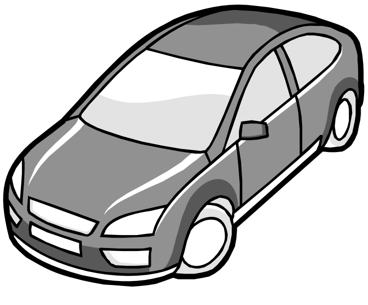

Għal dan il-kliem, missieri pront weġibha, "Veru li ħallast aktar, imma hija ______________________ (**ekonomika**) u _____________________ (**komda**) mill-oħra."

Ġ. Daħħal il-kelma li hemm bżonn fil-vojt.
L-ewwel waħda lesta. ***(8 marki)***

1. Inħobb l-għaġin, imma ma **nħobbx** (preżent negattiv mill-verb **ħabb**) il-ħelu.
2. L-imħallef ma ______________ (passat negattiv mill-verb **sab**) lil Toni ħati.
3. Jekk aħna ma ______________ (preżent negattiv mill-verb **qara**), ikollna nuqqas ta' tagħlim.
4. Minkejja li l-bidwi m' ______________ (passat negattiv mill-verb **għalaq**) ix-xatba tar-razzett, l-annimali ma ______________ (passat negattiv mill-verb **ħarab**).
5. L-ilma ma ______________ (passat negattiv mill-verb **kaxkar**) kollox.
6. Għalkemm il-gowler ma ______________ (preżent negattiv mill-verb **laqa'**), il-kowċ xorta jagħżlu għal-logħob.
7. Il-ġriewi ma ______________ (preżent negattiv mill-verb **fieq**) jekk ma ______________ (preżent negattiv mill-verb **kiel**).

G. *Aqra sewwa.*

Ara x'hemm fil-parentesi.

Sib it-tweġiba t-tajba.

Wara imla l-vojt. ***(8 marki)***

Minn ____________ (*agħti l-plural ta'* ***żmien***) imbiegħda, l-Imdina kienet il-belt ewlenija ____________ (*agħżel waħda minn dawn:* ***ta, ta', taha***) Malta.

Fi żmien il-qedem, l-Imdina kienet ____________ (*agħti l-komparattiv ta'* ***kbira***) milli hija llum. Fil-fatt, partijiet ____________ (*għaqqad flimkien* ***minn+ ir-***) Rabat kienu jagħmlu ma' din il-belt.
Imma fis-sena ____________________________ (*ikteb is-sena* ***870*** *fi kliem*) W.K., ċekknuha biex ______________ (*kelma waħda minflok* ***jiddefendu lilha***) aħjar.

Snin wara, is- ____________ (*agħti l-plural ta'* ***sultan***) Aragoniżi waqqfu l-*Consiglio Popolare*, li kien magħmul minn rappreżentanti fosthom qassisin, nobbli, nies tas- ____________ (*agħti l-plural ta'* ***sengħa***), negozjanti u kbarat oħra. Dawn in-nies kienu jieħdu ħsieb il-ħtiġijiet tal-poplu Malti, fosthom li l-affarijiet ta' l-ikel jaslu minn barra.

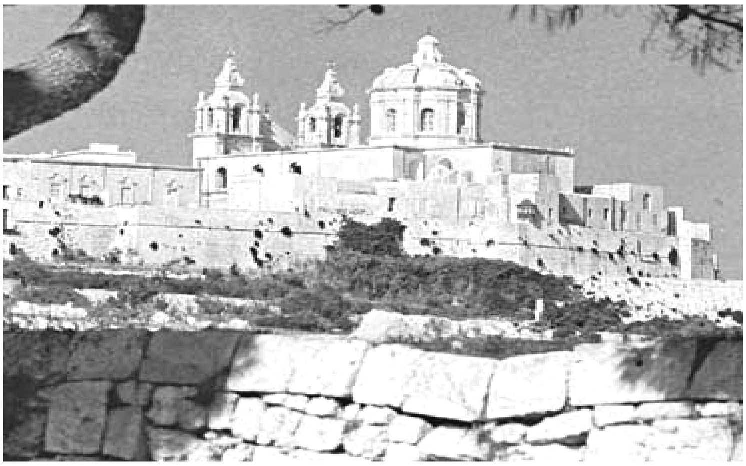

*GĦ. Ikteb komponiment ta' madwar 200 kelma dwar **wieħed** minn dawn is-suġġetti:* ***(25 marka)***

1. **Rigali li qlajt dan l-aħħar**

   Għid x'kienet l-okkażjoni, min tahulek. Hawnhekk inti tista' tagħti deskrizzjoni ta' dan ir-rigal u tirrakonta x'għamilt bih.

2. **Żewġt iħbieb li għandek**

   Ikteb dwar dawn iż-żewġt iħbieb. Għid għaliex huma speċjali, kif inhuma differenti minn xulxin bħal fil-karattru, kif jidhru u l-passatempi tagħhom.

3. **Kompli l-istorja li tibda b'dan il-kliem**

   Hekk kif konna sejrin lura lejn id-dar mill-iskola…

4. **Mixja fil-kampanja**

   Għid x'ġara waqt li int u sħabek mortu mixja fil-kampanja. Tista' ssemmi t-tħejjijiet, il-mixja fejn mortu u x'għamiltu.

5. **Għajnuna f'waqtha**

   Irrakkonta storja ta' mara li, wara li xtrat xi rigali tal-Milied, tilfet iċ-ċwievet u sabuhom żewġ żgħażagħ li kienu għaddejjin bir-rota.

Tmiem il-Karta